

DOMOLJUB

Izahaja vsak četrtek. Cena mu je 6 K na leto. (Za Nemčijo 6 K, za Ameriko in druge tuje države 7 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 7. februarja 1918.

Leto XXXI.

Papež in mir.

II.

Zadnjič smo opisali, kako se je papež Benedikt XV. neprestano trudil, da bi se dobila kaka pot, katera bi napeljala na mirovna pogajanja med razprtimi evropskimi narodi. Čeprav ni dosegel tako velikih uspehov, kot bi jih bilo želeli, vendar je njegov klic po miru tako prevzel vsa srca, da se danes nobena vlada ne upa naravnost odklanjati miru in išče vsaka le ugodnih postojank, da bi skienila zase kolikor mogoče dober mir.

Danes pa, kaj je sv. oče vse storil, da bi olajšal vojno bedo in gorje. Reči moramo, da nobena nevtralna država ni izvršila tako velikega samaritanskega dela kot Vatikan in to pri tako skromnih dohodkih. Takoj po izbruhu vojske je ustanovil papež v Vatikanu poizvedovalno pisarno, ki iz cele Evrope dobiva neštivilna vprašanja o vojnih in civilnih ujetnikih in pogrešanih. Vse prošnje rešuje pisarna najhitreje in z največjo vneto. — Silno velike zasluge pa si je pridobil sv. Oče s tem, da je predlagal vojskujočim se državam, naj medsebojno zamenjajo vojne ujetnike, ki vsled dobljenih ran ali boleznih za vojno službo niso več zmožni. Države so sprejele ta predlog in kmalu so došli prvi vlakci teh ubogih, zanemarjenih trpinov, ki so doma našli zopet dobro oskrbo in pa ljubezen. S kako hvaležnostjo so se zahvaljevali ti invalidi najrazličnejših ver in narodnosti skupnemu očetu v Rimu za njegovo ljubezen. In ti žalostni in vendar obnem tako ganljivi transporti se vrše še vedno. — Ravno tako se je trudil sv. Oče za zamenjavo civilnih ujetnikov. — Posebno pa se je zavzel papež za vojne ujetnike v raznih državah, kajti njihova usoda je velikokrat najbolj žalostna. Vplival je na vlade, naj jim kolikor pač mogoče olajšajo njihovo žalostno stanje. Svojemu odposla-

niku v Avstriji in svojemu pooblaščenцу v Turčiji je naročil, da naj obiščeta italijanske in srbske ujetnike in jih tolažita, italijanskim škofom pa naroča, da naj od časa do časa obiščejo avstrijske ujetnike po Italiji. Na svoje stroške je dal tiskati veliko število molitvenikov v raznih jezikih in jih razdeljuje avstrijskim ujetnikom v Italiji. Ravnotako se je potrudil pri vladi za njihov nedeljski počitek. — Znano je, da je na Nemškem par tisoč francoskih ujetnikov-duhovnikov, ki so se morali bojevati kot preprosti vojaki na zahodni fronti. Njihovo bivanje v ujetniških barakah med njihovimi rojaki, ki so v velikem številu veri zelo sovražni, je bilo silno težko. Na predlog sv. Očeta nemška vlada ravna z njimi kot z ujetimi častniki in je s tem njihova nesrečna usoda znatno olajšana. Rad bi tudi papež dosegel, da bi proti izmenjavi ti duhovniki-ujetniki zopet prišli na Francosko, da bi tam oskrbovali številne zapuščene župnije, toda predlogu se je ustavila francoska vlada. — Od svojih malih dohodkov, ki so se sedaj v vojni še znatno zmanjšali, si je sv. Oče utrgal mnogo tisočakov, da jih je poslal po vojski najbolj prizadetim. Tako razdejani severni Francoski 40.000 frankov, Poljakom, ki so morali poleg Srbov radi vojske izmed vseh narodov največ trpeti, je poslal 25.000 lir, v vzhodno Prusijo, katero so opustošili Rusi, 10.000 mark, avstrijskim Ukrajincem 10.000 lir itd. Vse to je usmiljeni Samaritan iz Rima pritrgal sebi, da je olajšal neizmerno bedo po vojski prizadetim trpinom. — Da, celo ameriški Judje so se obrnili na papeža s prošnjo, naj posreduje pri gotovih vojskujočih se državah, da prenehajo s krutostmi napram svojim judovskim državljanom. In v svojem silno lepem odgovoru povdarja Benedikt XV., ta moderni apostol ljubezni, da kot poglavar katoliške Cerkve vse ljudi smatra kot brate, in jih uči, naj se ljubijo med sabo in nikdar ne opusti opominjati posamezne kakor tu-

di cele narode, da naj ne pozabijo na naravne postave, katere je treba spolnjevati nasproti vsem, otrokom Izraela kakor napram drugim ljudem.

Sploh pa, kaj naštevamo ta posamezna dela ljubezni, katerih je bilo in jih je še toliko, da noben pravičen zgodovinar ne bo mogel iti mimo njih. Zopet pa se kaže, da je v tem času samih zmešnjav, ko nobeno načelo, nobena pogodba, pa tudi nobena država ne stoji trdno, temveč se giblje in maje v svoji najgloblji notranjosti, ko se vse lovi in išče trdnih tal, kamor bi bilo varno stopiti, da je v tem času edino katoliška Cerkev ostala trdna in neomajljiva, pa tudi neustrašena v svojih naukih in načelih, da je v časih najhujših vojnih strasti ohranila nepokvarjen in čist evangelij Kristusove ljubezni. In nobena ustanova še tako silna in močna ni pokazala med vojsko take življenske sile kakor katoliška Cerkev, najstarejša, a vedno mlada. Duh božji živi in dela v njej.

Jugoslavija.

Kdo je prvi zamislil svobodno jugoslovansko državo? Bil je to umrl dr. Krek, oče slovenskega naroda. Dve reči sta, ki sta mu dali to misel. Najprvo globoka ljubezen do rodnih bratov, ljubezen, ki nikdar ni poznala sama sebe, nikdar sebe iskala, temuč vedno in povsod le blagor ljudstva. Drug nagib pa je bilo njegovo izredno veliko sočutje do trpina. In cel slovenski narod je en sam velik trpin skozi celo svojo zgodovino do današnjega dne. In nihče ni tako poznal trpljenja in gorja naših ljudi kot pokojni Krek. Nihče ni tako občutil kot on, kako čez celo jugoslovansko ozemlje leži nemški in mažarski kapital, ki vleče iz naše zemlje milijone in milijone, med tem ko mora do-

mačin ob potu svojega obraza in ob pičlem zaslužku tuju delati tlako. Vsi nismo tega občutili, kajti po sto- in stoletni sužnjosti smo se navzeli tako zelo suženjskega duha, da smo mislili; drugače biti ne more in ne sme biti: tujec je gospod, domačin je hlapec. Kreku pa se je zahotelo svobode, Jugoslovan naj bo sam gospod na svoji zemlji, katero je tekom 1300 let, odkar je prišel v te kraje, stokrat močil in branil z zadnjo kapljo svoje krvi, sam naj uživa veliko bogastvo te zemlje, sam naj si nastavlja svoje uradnike, ki bodo čutili z njim, in sam naj si daje postave. To je bil Krekov vzor, in za uresničenje tega vzora je delal celo življenje. Ker je vedel, da bomo pred svetom le toliko veljali in premogli, kolikor bomo gospodarsko močni, zato je snoval razna gospodarska društva, pred vsem hranilnice in posojilnice, ki naj oprostite slovenskega trpina oderutstva in ki naj zbirajo domač, slovenski kapital. Njegov cilj pa je bil še višji: združiti ves jugoslovanski denar. In zato je neštetokrat potoval v Dalmacijo, kjer se je na njegovo vzpodbudo začelo podobno združeno življenje kot na Slovenskem. Pa tudi Bosna in Hrvatska se bosta morali dvigniti in se postaviti v denarnem in gospodarskem oziru na lastna tla, brez mažarskega jerobstva. Dalje je dr. Krek dobro uvidel, da čim večja bo ljudska izobrazba, tem večji bo njegov gospodarski napredek, tem večja njegova politična moč. In da je danes množica slovenskega ljudstva tako izobražena kakor morda noben drug narod v Evropi, je to večidel Krekova zasluga. On je dajal misli in smeri, on je vzbujal delavce na izobraževalnem in političnem polju, on je osrčeval. In ko je lansko leto ta veliki mož vrgel med slovensko ljudstvo največjo svojo misel, misel o svobodni Jugoslaviji, tedaj naše ljudstvo ni nič dvomilo: takoj se je te misli z vsem ognjem oprijelo in takoj, lahko rečemo: soglasno obsodilo tiste s v o j e može, ki so ji skušali izpodnašati tla. Mi smo se čudili temu jasnemu pogledu in hitri odločnosti našega ljudstva. Pa se ne bi smeli čuditi. Kajti od našega bistroumnega naroda, ki ga je skozi leta učil in vodil in pripravljval dr. Krek, bi morali to pričakovati. Rajni Evangelist pa je dobro vedel, da ni težjega dela kakor krivičnega in sebičnega gospoda prisiliti, da podeli svobodo svojim sužnjem. Vedel je, da bo misel na svobodno Jugoslavijo naletela na najhujši odpor pri Nemcih in Mažarih, kateri so dosedaj bogateli na naši zemlji. Vedel je, da bo treba napeti vse sile in se boriti in zopet boriti, da se izpelje ta misel. In te sile zbirati v eno armado z enotnim vodstvom, to je bilo zadnje delo pokojnega doktorja. Združil je vse jugoslovanske poslance v enoten klub, Jugoslovanski klub, in stopil s Čehi, ki imajo iste cilje kot mi, v najožjo zvezo. Vsi se zavedamo, kako težak je ta boj; saj še nobena velika misel ni bila izpeljana brez velikih in dolgotrajnih žrtev, nikdar se narodna svoboda ni priborila z enim udarcem. O tem bi nam zgodovina mogla povedati premnogo zgledov. Zato je treba tu velike vztrajnosti in edinosti. Boljše so velike in dolgotrajne žrtve kot stoletna sužnjost in počasna smrt.

Pregled po svetu.

Avstrijski parlament je imel sejo vseh poslancev dvakrat, 29. in 30. januarja. Čehi so predlagali, naj poslanci izreko nevoljo nad Seidlerjevim govorom o češki deklaraciji z dne 6. jan. t. l., katero je bil Seidler prepovedal in označil za veleizdajalsko. Seidler se je zbal in je že naprej pred glasovanjem dovolil, da se sme deklaracija širiti in tiskati. S tem je tudi preklical svojo trditev, češ, da je češka deklaracija veleizdajalska. — Sprejeli so zakon o vojnem davku ter zakon, kako naj se zdravijo in izšolajo invalidi. — Sicer pa pripravljajo proračun za prihodnje mesece tega leta. Na vrsti so novi dolgovi in novi davki. Zato Seidlerja skrbi, kaj bodo k temu rekli poslanci. Skuša jih pridobiti zase z raznimi obljubami ter javnimi in skrivnimi darili. O kako lepi trenutki za »realne politike«, kateri je »v visoki politiki prva stvar — zdrava pamet«, namreč za svoj jaz! Tudi jugoslovanske poslance je povabil Seidler k sebi na razgovor, če so se morda že kaj omečili glede jugoslovanske deklaracije. Bomo videli, kaj bo! — Ta teden so naši poslanci zopet vložili 28 interpelacij radi preganjanj, ki jih je uradništvo uprizorilo med vojsko po jugoslovanskih deželah.

V proračunskem odseku so zahtevali naši poslanci s posebno resolucijo, naj vlada vpelje dvojezične napise in tiskovine na vseh železniških progah v jugoslovanskem ozemlju. Prav! Če Nemci nočejo ničesar vedeti o slovenščini, zakaj bi morali pa mi gledati blaženo nemščino!

Delegacije. Češki svaz, Jugoslovanski klub in Ukrajinci so pisali posebno pismo predsedniku delegacij, s katerim ga opozarjajo na predlog njihovih delegatov, da naj se namreč narodom Avstrije dovoli udeležba pri mirovnih pogajanjih. Zato ga pozivajo, naj čimprej skliče obe delegaciji k zborovanju, da bodo ta predlog po pravihih poslovnika obravnavali in rešili.

Na štajerskem in Koroškem kujejo Nemci nove načrte proti Slovencem. Pozivajo nemške obrtnike in rokodelce, naj se naselijo po Goriškem, zlasti v Gorici, da izpodrinejo Slovence; graški cesarski namestnik grof Clary grozi z žandarji tistim, ki bi nosili pole za podpisovanje v prid deklaraciji; nemška mladina skrni svoje lastne spomenike, zato da bi sramota in sovražnost padla na Slovence. Kako dolgo bo še to trpelo? Ni drugega izhoda — ali naša narodna smrt ali pa neodvisnost od Nemcev v lastni državi! Ker nočemo še umreti, hočemo jugoslovansko državo, odvisno edino le od habsburškega cesarja!

Državni dolg je narasel tekom vojne od 13 na 72 milijard kron. Vsak Avstrijec se je potemtakem kot državljani zadolžil v vojski od 445 K na 2475 K z državnim dolgom. Še leta in leta bomo pomnili sedanjajo vojsko, ko bo treba trdo delati in zraven pa štetil!

Ogri tudi zborujejo v Budimpešti. Pri prvi seji je vlada z Wekerlom na čelu razvila svoj program. Izpeljati hočejo predvsem volilno reformo in z njo tudi preosnovno upravo, ki naj postane bolj enotna. Želijo mir brez aneksij, toda le pod pogo-

jem, da ostane na Ogrskem vse po starem, zlasti to, da bodo notranje razmere tako urejali, kakor sami hočejo. Zvezo z Nemčijo hočejo ohraniti in še bolj okrepiti. Nasprotni Avstriji bodo branili samostojnost in svobodo, zlasti glede nagodbe z Avstrijo in morda tudi z drugimi državami, glede gospodarstva in glede samostojne ogrske armade. Dolgove bodo manjšali z znatnim davkom na premoženje. Razume se, da so bili poslanci zadovoljni s tem programom. V njem se zopet zrcali stara, pa dosledna mažarska politika: popolna ločitev od Avstrije, doma pa brezpogojno zatiranje Slovanov Ogram v prilog. Ali naj mar Slovani samo za Ogre in Nemce prelivajo na bojiščih svoje kri, ne pa za nerazdeljeno in vsem narodom enako pravično Avstrijo?

Nemčija. Načrti nemških bogatašev, tovarnarjev in graščakov, s katerimi bi rada držala tudi vlada, se krhajo. Ljudstvo naj strda in se bojuje za razne aneksije, po katerih mika te bogataše; besedo pri vladanju pa naj bi imeli izključno samo bogataši in grofje, ki teže vojske še prav nič niso okusili. To bi radi ti takozvani »Vsenemci«, a ne gre! V nekem volilnem okraju na Saškem je zmagal pristaš mirovne struje proti kandidatu Vsenemcev, ki so imeli v dotičnem okraju večino že od l. 1877. Še bolj pričajo o propadanju Vsenemcev zadnje stavke, ki so jih vorizorili delavci v Berlinu in drugih večjih nemških mestih. Menda je stavkalo nad en milijon delavcev. Zahtevalo ravno nasprotno kot Vsenemci: brž naj sklenejo mir brez aneksij in odškodnin na odlagi samoodločbe narodov, o miru naj se pogajajo tudi delavci vseh dežel, v Nemčiji naj demokratizirajo vse državne naprave, to je povsod naj imajo enako besedo in enak dostop vsi državljani od grofov pa do zadnjega delavca. V ta namen naj najprej vpeljejo splošno in enako volilno pravico! Vlada, ki je v krempljih Vsenemcev, sicer prepoveduje, grozi, a že cinca; ni dvoma, da končno zmagá ljudstvo in z njim — toli zaželjeni mir.

Na Francoskem menda vre! Pripravljajo na skrivnem državni preobrat in padec sedanjega predsednika Poincaré-ja. Tudi tam se že slišijo med delavstvom kliči: »Kruh in mir!«

Italijani niso z zadnjim Černinovim govorom zadovoljni, ker je molčal glede Srbije, Črne gore in glede zasedenega italijanskega ozemlja in ker tako ničesar ni priznal Italijanom. Za to laško časopisje hujska na vojsko.

Bolgarija. Radoslavov, bolgarski ministrski predsednik, je izjavil v bolgarskem državnem zboru (ki se imenuje sobranje), da je glavni vojni cilj Bolgarije narodno združenje. Zato hočejo imeti Dobrudžo, ozemlje ob Moravi in Macedonijo. Razlagal je, da to ni proti miru brez aneksij, ker zahtevajo samo tiste dežele, kjer bivajo Bolgari, ki se imajo po načelu samoodločbe pravico združiti v eno državno enoto.

Rusija v ogromni večini ne mara boljševikov, posebno vsled njihovih komunističnih načel, ki hočejo vse razlastiti in po-državiti. Zato so boljševiki začeli vladati s puškami in topovi. Kdor ni zanje, gre pod ključ ali pod zemljo. Boj divja po vsej deželi; poročila pravijo, da boljševiki ginejo. Jasno je, da se mi z boljševiki v njihovih

komunističnih nazorih ne moremo strinjati. Všeč nam je samo to, da tudi oni zagovarjajo, vsaj v programu, demokratizacijo vlad in samoodločbo narodov. Pa tudi s tem so se nam prikupili, ker so pokazali dobro voljo za mir in so se zanj tudi začeli pogajati v Brestu Litovskem.

O sv. deželi veliko pišejo. Katol. vera je med vojsko tam veliko trpela. Mesto varuha sv. groba, ki ga oskrbujejo frančiškani, je bilo že par let nezasedeno. Ko pa je Jeruzalem in njegova okolica prišel po več stoletjih zopet v krščanske roke, je postala pot tja zopet prosta. Zato je šel tja frančiškan p. Diotahevi, da zopet opravlja varušvo sv. groba in sv. dežele sploh, katero je eno najodličnejših in najbolj odgovornih mest v frančiškanskem redu.

V švicí se je pričela druga mirovna konferenca katoliških parlamentarcev, in sicer v Curihu. Bog daj obilo blagoslova!

Romunija in Rusija se vojskujeta med sabo. Kako čudno se suče politika!

Svetovna vojska.

Laško bojišče. Prejšnji teden so se vneli besni boji na visoki planoti Sedmih občin na Laškem. Italijan je napadal z močnimi silami med Asiago in Brento. Gre mu za to, da bi zadržal našo vojsko, da mu ne vpade za hrbet ter ga tako ujamemo v past, ki mu je nastavljena. Vsi sovražnikovi poizkusi so se z večine izjalovili.

Francosko bojišče. Še vedno se vrše poizvedovalni boji, ki naj pripravijo pomladansko odločilno bitko. Ker so francoski letalci metali bombe na odprta nemška mesta, so se maščevali Nemci in so vrgli ponoči med 30. in 31. prosincem na Pariz 14.000 kg bomb. Nedolžnih žrtev ni manjkalo.

Z drugih bojišč ni kaj poročati, kakor da so Rumuni vpadli v Besarabijo, žitnico svojih lastnih ruskih zaveznikov. Vzeli so mesto Renni.

Kaj bo z mirom?

Dne 30. jan. so se zopet pričela mirovna pogajanja v Brest-Litovskem pod predsedstvom turškega velikega vezirja, pa niso rodila nikakega uspeha. V prvi seji je razpravljajl Trocki o razmerju med ukrajinsko ljudsko republiko ter ukrajinsko vlado v Kijevu. Trdil je, da so ukrajinski vojaški in delavski sveti pravi zastopniki Ukrajincev, da so dosegli proti centralni vladi v Kijevu že lepe uspehe, osvojili več mest in da vpliv Kijeva pada, raste pa moč ukrajinskih svetov, in vsled tega je izjavil, da nima sicer nič proti ude-

ležbi ukrajinskih delegatov iz Kijeva na mirovni pogodbi, a mirovno pogodbo prizna le ono, ki bo sklenjena z zastopniki ukrajinskih vojaških in delavskih svetov v sporazumu z zvezno republikansko vlado v Petrogradu. Tako vidimo igro z mirom; o vseh mogočih stvareh govore ti ruski odposlanci, le o mirovni pogodbi ne. In v Rusiji vre dalje in zelo dvomljivo je, če najde Trocki ob svojem povratku v Petrograd še svoje prijatelje na vladi. Ne smemo torej preveč upati na mir in boljše bi bilo, da bi naši državniki razmišljali več o splošnem miru kakor o posebnem miru z Rusijo; le z državami, ki imajo urejeno gospodarstvo, je mogoč trajen dogovor. In zadnji govor našega zunanjšega ministra grofa Černina kaže, da se je tudi v njem

mir na podlagi sporazuma in samoodločevanja vseh narodov, ki so bili doslej le orodje v rokah par ljudi. Odločnost ljudskih množic nam je porok, da nam še tokom tega leta zasije zarja miru, konec te strašne morije. Daj Bog pamet državnikom, da krenejo o pravem času na pota, ki jih hodijo ljudstva.

Tedenske novice.

Shod S. L. S. se je vršil dne 28. jan. v Kranju ob največji udeležbi vseh okoličanov. Predsedoval je načelnik Kmetijske zveze Ivan Brodar iz Hrastja; govorili so

Kühlmann in Černin se gresta pogajati o miru.

ohladila ljubezen do Rusov, od katerih ne upa miru, in se obrača do ameriškega predsednika Wilsona z vabilom na mirovna pogajanja. Amerikanci in Angleži priznavajo spravljivost v njegovem govoru, a vsled nejasnosti v pogojih glede Italije in Srbije in odločnem zanikanju pravice avstrijskih narodov do samoodločbe vidijo še veliko ovir in ne upajo na skorajšen mir, posebno še vsled trdne zveze z Nemčijo. Wilson se posvetuje z drugimi državniki in hoče v sporazumu z njimi odgovoriti grofu Černinu in grofu Hertlingu. Mirovna misel ne bo zaspala, temveč pridobiva vedno močnejši odmev v ljudstvu, kar kažejo veliki štrajki na Nemškem, v Avstriji, in v Francoskem in Angleškem. Pričela se je nova borba, borba za trajen

drž. poslanec J. Demšar o politiki Jugoslovanskega kluba, drž. poslanec E. Jaro o neznosni vladi nemškega uradništva, vsled česar stojimo pred lakoto, dalje je odločno govoril proti nadaljnjim rekvizicijam in zapori mlinov. Predsednik Brodar je zelo dobro razložil, zakaj kot kmet ne more biti pristaš Šusteršičeve Kmetijske stranke, temveč zvesto se držati S. L. S. V resoluciji izraža shod zahvalo prevzvišencu knezoškofu, papežu Benediktu, zahteva svobodno Jugoslavijo in obsoja Šusteršičevo razdiralno delo.

Shod S. L. S. se je vršil dne 27. jan. v Mengšu. Govoril je poslanec dr. L. Pogacnik. V resolucijah so izražene iste misli kot zgoraj. Po shodu se je vršil občni zbor Kmetijske zveze za kamniški okraj

Za predsednika je bil izvoljen posestnik Štercin iz Komende.

Delavski shod Jugoslovanske strokovne zveze v Kranju se je vršil dne 3. febr. v dvorani Ljudskega doma. Dvorana je bila nabito polna. Govorila sta urednik Pestotnik in kaplan Komljanec. V resolucijah zahteva delavstvo zadostno prehrano, nakazilo petroleja, navdušeno se zavzema za jugoslovansko državo in takojšnji mir.

Vagenšperk in »Resnica«. V gradu Vagenšperk pri Litiji živi neka nemška vojvodinja. Ker za svoje šestere nepotrebne konje ni imela dovolj sena, je litijski okrajni glavar enostavno pri kmetih s silo rekviriral. Ta gospa je tudi dobila enkrat 90 litrov petroleja, za november zopet 30 litrov, med tem ko so drugi posestniki dobili za dva meseca pol litra. Poslanec dr. L. Pogačnik je nato seveda v državnem zboru odločno nastopil zoper tako pristransko postopanje in zahteval od ministra, da naj napravi red, ker kmetje še za svojo potrebno živino nimajo dovolj sena. Enake dolžnosti, enake pravice! »Resnica« si je pa sedaj kar na celem zmisli, da je zavoljo tega Pogačnik kriv, če ljudstvo ne bo dobivalo več mesa. Ne vemo, ali piše »Resnica« to iz zlobe ali nevoščljivosti, ker se naši poslanci na Dunaju tako pridno potegujejo ne samo za politično, ampak tudi gospodarsko svobodo kmeta, med tem ko o dr. Šusteršiču ni prav nič čuti. Sicer pa vprašamo, kaj dela deželno mesto? Ali so naši poslanci krivi tudi vseh dosedanjih krutih rekvizicij? Sebi naj gospodje izprašajo vest!

Tudi štajerski poslanci pridno prirejajo shode po slovenskem štajerskem. Ljudstvo je povsod silno navdušeno in je trdno odločeno otresti se nemškega jerobstva, ki nam povzroča tako ogromno gospodarsko škodo.

Zavedno slovensko dekle z Dunaja nam piše: ».... Kar se pa tiče našega jezika, pa kličem tudi jaz z našim pesnikom Slomškom: O ljubi, o mili slovenski jezik, s katerim sem prvokrat klicala ljubo, nepozabno mamico, ki spava v Bogu, in dragega očeta, kateremu bodi tuja zemlja lahka. — Žalibog res, da cel teden ne slišimo slovenskega govoriti, kvečjemu katerikrat na trgu naletim na kako Slovenko, ko v dolgih vrstah na živež čakamo. Iskreno pozdravljam vse znance in znanke, posebno pa one, ki so najbolj vneti za jugoslovansko državo. Bog živi našo S. L. S. Ziveža Jugoslavija! — Hčerka soških dolin.

Velikanska delavska stavka se vrši v Nemčiji. Nad en milijon delavcev štrajka zato, da pritiska na vlado, ki s svojimi prehudimi zahtevami napram Rusiji zadržuje mir, in zato, da se izpeljejo v državi prave ljudske reforme, ki bi naj pometle s samovlado nekaterih grofov, kateri nimajo smisla in čuta za ljudske potrebe. Nemška vlada je napram štrajku precej odločna in grozi, da bo poslala štrajkujoče delavstvo na fronto. Nemška vlada se igra z zelo nevarnim orožjem.

Tudi v Trstu štrajkajo delavci. Hočejo miru in kruha, katerega jim tržaška aprovizacija reže v tako malih kosih, da vlada v mestu in v celi Istri največje pomanjkanje. — Tudi v Pulju so štrajkali, pa je vlada delavce pomirila z raznimi obljubami glede aprovizacije.

Ljubljančani hodijo že ob 2. uri zjutraj čakati k mesnicam, da dobe ob kakih sedmih malo mesa, če ga sploh dobe.

Uboj v kavarni »Ilirija« v Ljubljani se je izvršil 26. januarja. Sprli so se češki in bosanski vojaki. Ko je hotel kavarnar Mikec miriti, ga je neki Bošnjak z imenom Milan Todorovič prebodel, da se je takoj mrtev zgrudil na tla.

Smrt za domovino. Na Laškem je padel dne 28. okt. 1917 Ivan Rotar in je bil pokopan v Kanalu pri Gorici.

Zgubila se je od Grahovega pri Cirknici po novi cesti preko Gor. Jezera do Dan v petek večer dne 25. jan. črna boa (črna lisica, ki jo nosijo ženske pozimi okrog vrata). Pošten najditelj naj jo odda v Dannah na h. št. 28. Za plačilo in nagrado dobi 20 K.

Smrt za domovino. Infanterist Jakob Hutar, ki je služil pri pešpolku 17, je umrl 7. avgusta 1917 v bolnišnici v Ljubnem na Štajerskem. Bil je edini sin svojih staršev. Naj v miru počiva!

Istra umira. Pred kratkim so zborovali vsi istrski župani, ki so zahtevali najnujnejšo pomoč umirajočemu narodu in skorajšen splošen mir. Ako vlada ne ugodí, so sklenili župani prenehati z vsem občinskim poslovanjem. Cesarski namestnik iz Trsta je obljubil takojšnjo pomoč in se takoj odpeljal na Dunaj, da posreduje.

ke. Ustanovili so tudi poseben odbor, ki naj podpira nemške naseljence in kupuje slovenska posestva! Slovenci, ne prodajte pedi zemlje tujcu, slovenski obrtniki, ako vam dopuščajo razmere, naselite se v Gorici!

Zmešana vlada. Ruska vlada pripravljala postavo, s katero odpravijo dedno pravico. Kar bo kdo zapustil, postane narodna last. To se ve, da taka postava ne more dolgo obstajati.

»Deset minut pred polomom.« V nemškem državnem zboru je zaklical poslanec Hoffmann nemški vladi: »Gospodje, vi plešete na ognjeniku. Tako mi kot Avstriji stojimo deset minut pred polomom. Ljudstvo je sito tega, da se hujska na vojsko. Če ne boste gospodje upoštevali našega sveta, vzemite odgovornost sami nase. Opominjamo vas v zadnji uri.« Nemški štrajk kaže, da je mož prav povedal.

Za slovenske invalide se je ustanovilo v Ljubljani društvo, ki bo delalo na to, da se ustanove po vsem Slovenskem invalidne šole, da zbira darove in deli pomoči med potrebne invalide, jim daje posojila, posreduje zanje nakup domačij, preskrbi invalidom pravno varstvo, skrbi, da dobe bolni invalidi potrebno zdravniško pomoč, skrbi za vojne slepce. Predsednik je dr. Lovro Pogačnik, podpredsednik dr. Vladimir Ravnihar. Darovi naj se pošiljajo »Dobrodelni pisarni« v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35.

Gorico pridno popravljajo. Laške trdnjave podirajo, izstrelke pobirajo, odstranjujejo žične ovire, naredili so novo pokopališče, da pokopljejo mrtvece, ki leže še marsikje na prostem.

Zaplenjenega riža iz Italije smo dobili v Avstriji 3 vagona, Ogrí 2 vagona, kam pa so šli drugi številni vagoni, tudi vsi vemo.

15 milijonov kron je požrla lansko leto tista cenitev naše setve in žetve. In na podlagi te modre cenitve je rekla naša modra vlada, da bomo celo leto lahko izhajali. Pa je že sedaj zmanjkalo, ker so morali znižati količino žita in moke na osebo in še ne bo nič pomagalo. Torej so bili tisti milijoni proč vržen!

Ministru za deželno brambo je med vožnjo iz Budimpešte na Dunaj nekdo ukradel vse redove.

Truplo sv. Antona so prepeljali iz Padove v Rim, ker avstrijski letalci Padovo večkrat obstreljujejo.

Sneženi mož rekviriran. V nekem mestu v Šleziji je bila napovedana pri nekem posestniku rekvizicija. Mož si ni dolgo premišljal, temveč je skril vrečo žita in vse suho meso v velikega sneženega moža, ki so mu ga otroci naredili na dvorišču. Toda neki član komisije je mimogrede sunil v moža in zadel na nekaj trdega. Takoj so sumljivega sneženega moža raztelesili in potem njegovo drobno rekvirirali.

Grozne razmere so v divizijskem zaporu v Thafterhofu, kamor zapirajo vojne ujetnike: napol nage ali docela razcapane, ušive, skoraj vseskozi jetične postave se vlačijo po smrdljivih, ledenomrzlih, vlažnih in mnogokrat zamrznjenih prostorih semintja. Ljudje so obsojeni na smrt. Tako se bere v interpelaciji, ki jo je stavil dr. Korošec v državnem zboru. To da veliko misliti. A naše ministre samo to skrbi, da se ne bi Nemcem kaka krivica zgodila v Avstriji.

Nemci na delu. Nemci pozivljajo nemške obrtnike in trgovce, naj se naselijo v Gorici, kjer bodo zanje najboljše postojan-

Pretkana kupčevalka. Te dni je prinesla neka kmetica z dežele košaro z jaci in surovim maslom. Na kolodvoru stopi k njej neka ženska in jo vpraša, če ima kaj v zamenjavo za sladkor in petrolej. Kmetica je bila takoj pripravljena in obe sta stopili v bližnjo vežo. »da jih ne zapazi policaj«, kakor je razlagala premetena kupčevalka. V veži naloži kmetica petrolej in cukrer v svojo košaro, medtem ko kupčevalka hitro odide, češ da ne smeta obedeven obem iz veže, sicer postane stvar sumljiva. Medtem kmetica odpre steklenico, a v njej najde vodo, in ko odvijše še zavitek, zagleda v svojo nemalo jezo — drobno zrezane trske.

Vojaška pisma.

Življenje domačinov v gorciitalijanskih gorah.

Letošnje božične praznike sem obhajal v neki preprosti vasi, pa zelo lepem planinskem kraju, le žal, da je bilo še vse s snegom pokrito. Jako krasno mora biti tu poleti, zelo se mi zdi podobno Gorenjski, posebno blejski okolici. Krog in krog obdajajo ta zemski vrh mogočni velikani, vmes pa prekrasno jezero, le cerkvice ni na sred. Skozi jezero pa teče lepa, zelenoplavkasta reka Piave, ki jo danes vse slavi. Povsod se vzdigujejo razkošni gradovi in velike, pa zelo snažne kmetijske hiše. V vsaki hiši se nahaja po več družin, v nekaterih tudi do 35 in še več in vendar se vse družine dobro razumejo. Preživljajo se večinoma ob polenti, ta pa mora biti po trikrat na dan. Obedujejo vsi skupaj, če je še več družin, pri eni mizi. Starejši gospodar razdeli vsakemu posebej svoj košček polente in kako omako zraven ali košček sira. O sv. Nikolaju imajo praznike po tri dni. Ob takem času si zakoljejo kakšnega telca za vse tri dni, zraven pijejo vino. Tudi plešejo radi, če slišijo harmoniko, čeravno so bolj pobožni. Nosi se kot pri nas, le ob delavnikih, če je še bolj mraz, vidiš moške in ženske nositi le lesene polovične čevlje. V zimskih dolgih večerih so ti ljudje navadno le v hlevu, ker po stanovanju je mrzlo in nimajo peči kakor po naših krajih. Hleve pa imajo zelo snažne in tople, ker je notri dosti živine. Vsakdo ima svoje delo, ženske pletejo, moški pa pri živini opravljajo svoje delo. Ljudstvo je splošno precej prijazno, posebno če jih v njih jeziku nagovoriš. Le ko prideš na novo, te malo ostraneno pogledajo, pa se takoj privadijo. Avstrijske vojske imajo posebno radi, le Nemce bolj črtijo. Če imajo kaj, so zelo postrežljivi, in po ceni dobiš. Cerkve od zunaj niso bogve kako lepe, znotraj pa že kar dovolj. Zvonik je vedno zase sezidan po par metrov proč od cerkve. Mesta so jako stara in zanimiva v ozki-mi ulicami, menda še iz rimskih časov. Polja so zelo lepo obdelana in rodovitna, le žal, da ljudje ne poznajo drugega ko turško (sirk) in kaj malega žita sejati; o kakšnem krompirju še misliti ni. Glavna panoga kmetijstva je živinoreja in vinska ltra, po ravninah tudi sviloprejestvo. Sadnega drevja po ravninah ni videti razen murb. Tem več pa ga je više v planinah. Pozdrav vsem! — Franc Kovačič.

Iz ruskega ujetništva piše Ivan Škrjanc iz Seničnega pri Trzinu svoji materi Frančiški ter poroča, da je bil tamkaj skupaj z Uškovicim Miho iz Pristave, s Korglnovim Janezom iz Križev, z Orlovim Tomažem iz Reteni, Ančičmanovim od Sv. Ane, Plevelovim iz Zaloga in s Krčmari iz Bašlja.

Iz bolnišnice prosi Albin Planinc: Iz srca bi bil hvaležen tistemu, ki bi morda odstopil prečitane »Slovence« ali poslal na moj naslov par slovenskih knjig. Naslov: Korporal Albin Planinc, k. k. Res. Spital Nr. 3, Barake 6, Eggenberg pri Gradcu.

Pozdrave z bojišča pošiljajo: Richly Ivan, Škrinjkar Rudolf, Mrvar Franc, Felotin Mihael, Klein Karol, Pader Ivan, Kendorfer Karol, Zupančič Anton, Skobir Jurij, Molan Ivan, Šket

Martin, Vovk Franc, Kocijan Franc, Gaiser F., Brodnjak Ivan, Valjavec Jožef, Gartner Jak., Hvala Alojz, Menart Jožef, Brus Franc, Albrecht Karol, Cvet Ivan, Južna Franc, Slapar Alojz, Vodep Jožef, Kenda Peter, Knafel Anton, Hebe Ivan, Modec Ivan, Černe Jož., Kavčič Miha, Kokec Valentin, Sorli Felician, Bolter Karol, Rupar Franc, Ham. — Perpar Jož., Pekolj Janko. — Cerar Ivan, Krakar Franc, Ivanetič Jožef, Novak Franc, Laznik Adolf, Triller Franc. — Senčar Albin, Živalič Jožef, Žirovnik Franc, Slak Josip, Novak Franc, Lavše Janez. — Jamnik Joško, Vorina Jakob, Stanek Anton, Markovič Anton, Maver Fr., Skončnik Feliks, Podržaj Anton, Miholič Jožef, Stifter Ivan, Senkinc Franc. — Berkepic Franc, Mramor Janez, Debevc Josip, Mramor Franc, Krevs Josip, Kern Anton, Justin Anton. — Čepar Alojzij. — Ugrež Ferd., Kramzer Josip, Zupančič Martin, Ivanšek Josip. — Lampe Pavel, Mahne Mihael, Srakar Anton, Kralj Vencelj.

Pozdrave pošiljajo nadalje: Radkovič J., Šimenc Fr., Cedelrik Fr., Kočevar Jož., Klančnik J., Kavčič M. — Lavrenčič Ivan. — K. Flajnik, Petač Al., Videnič Fr., Bahor Mat., Perlič Janko, Starman Iv., Osvald Ant., Turk Jož., Černugelj Ant., Škrinjkar Mat. — Marušič, Host, Zgonc J., Hren Fr., Močnik, Rifelj, Duhovnik, Marinčič. — Matija Duh, Mihael Portlič, Jožef Devetak, Konrad Rozman, Franc Pogar, Babič Andrej, Kobe Peter, Tavčar Iv., Šilič Franc, Sumrada Ivan, Skoda Anton, Sikovič Anton in Kurnik Jožef. — Železnik J., Žužek Jože, Ivan Buh, Medved Mihael, Marc Ivan, Ivan Gruden, Mausar Jože, Karol Koridiš, Malešič Božidar, Hutar Karl, Valentin Kvančnik, Horvat Ivan, Zabukovec Franc, Anton Butala, Rudolf Sterk, Ante Defar, Topnik Dragotin, Bergant Benj., Petek Alojz, Dražolič Anton, Ivan Nagode, Hrvat Anton, Franc Volkan, Franc Korošec, Primar Stefan, Ivan Mollan, Maks Žitko, Planina pri Rakeku.

Dopisi.

Iz št. Vida pri Vipavi: Dne 24. jan. nam je smrt ugrabila prav nenadoma našega organista g. Antona Bratovž v najlepši moški dobi 34 let. Pokojni je bil vedno vnet in požrtvovalen delavec pri raznih društvih v naši župniji. Moral pa je pustiti delo doma in iti k vojakom, kjer si je nakopal hudo bolezen. Močno bolnega so ga spustili domov, pa dasi bolan se je z vso skrbjo lotil dela v cerkvi, v izobraževalnem društvu in pri posojilnici. In prav v delu ga je pokosila smrt. Dan potem, ko je še prepeval in orgljal v cerkvi in posloval v posojilnici, ga je Bog poklical k sebi. — Grozno gospodari smrt zadnje leto v naši župniji. Tekom 10 mesecev nam je pograbila vse poglavitne cerkvene služabnike — pa vse še v lepih moških letih. Marca nam je umrl cerkvenik; 15. avg. nam je Bog poklical v večnost ljubega č. g. župnika Fr. Severja in v januarju pa nam je smrt pokosila še organista. Res hudi udarci za našo župnijo!

Z dežele nam piše neki posestnik, s kakim trdom so lansko leto pridelali tisto peščico krompirja, kar ga je bilo. Potem pa nadaljuje: »Po ukazu glavarstva smo ga oddajali v večjih in manjših množinah na domačem kolodvoru. Zadnjikrat pa smo dobili ukaz, naj ga peljemo v ... v neki magacin. A groza, ko pridem v to shrambo, vidim na vagonce krompirja, pridelanega z žuljavimi rokami kmetekih otrok, deklet in starčkov, skoro polovico zmrazjenega!

Iz Celovca nam piše Slovenec: Kakor smo posneli iz našega časopisja, namerava ustanoviti Jugoslovanski klub glasilo v nemškem jeziku izhajajoče na Dunaju. Naše koroške Slovence, na glas moramo to povedati, je ta vest nad vse veselo dirnila. Rekli smo si: S tem je Jugoslovanski klub zadel žrebela na glavo! S tem je pokazal zopet klub, da je trdno odločen priti v okom zlu, da vodi s spretno, večšo reko našo jugoslovansko stvar. Če je bilo težavno že v normalnih časih obraniti se sumničen in klevet od strani rodnega sovražnika, je to sedaj, ko so se v teh zanje

ugodnih razmerah njihove razbrzdane strasti pomnožile, skoroda neogoče.

Spontano se je zato pojavila potreba glasila, ki bo podučevalo nemško in mažarsko javnost o sili naših zahtev, ki bo zavračalo vsaj najbolj podla podtikanja protivnikov. Kajti pričakovati danes v očigled podivjanosti, ki vlada v nemškem in mažarskem časopisju napram Slovanom, od tam pravičnega upoštevanja naših zahtev, bi bil otroški, svetu odtujen optimizem. — Ta ali oni bo morda malodušno zrl na gmotno stran tega vprašanja. Takemu treba povedati: V letu 1918., ko gre za to, ali naj postanemo samosvoji ali pa naj hlapčujemo še naprej, je tako vprašanje neumestno.

Razno.

Papirnatí bankovci. Avstro-ogrška banka naznanja, da je koncem leta 1917. v Avstro-Ogrski krožilo v prometu papirnatih bankovcev za 184 milijard kron. Leta 1914. je bilo papirnatega denarja v našem cesarstvu za 5 milijard, leta 1913. samo za 2-4 milijarde. Papirnatí denar čudovito narašča.

Vrednost naše krone raste v Švicl. Švicarski časopisi poročajo, da naša krona tamkaj sedaj velja 53 centimov, dočim je pred par meseci veljala samo še 37 centimov.

Šest milijonov hektolitrov vina so dobile naše vojskine sile v Italiji. Časopis »Weinzeitung« poroča, da so večji del tega vina odpeljali — na Nemško.

Huda zima, ki nas je pred par tedni za nekaj dni tako trdo prišla, tudi drugim ni prizanašala. Tudi iz drugih krajev tožijo sedaj o taki zimi, kakršne ne pomnijo. Na južnem Francoskem je bilo mraza 12 stopinj pod ničlo, reka Garona je začela zmrzovati; po dolinah krog južnofrancoskega mesta Toloza so se pojavili volkovi, po Pirenejih na francosko-španski meji so strašili medvedje. V Zedinjenih državah že 11 let ne pomnijo takega mraza. V Njujorku je bilo te dni mraza 25 stopinj, v severnih ameriškanskih mestih celo do 36 stopinj. Tudi iz Španske in celo iz Algira (sev. Afrika) se sliši o sneženih viharjih.

Najtežji krščenc na svetu. Časopis Public Ledger prinaša med misijonskimi poročili: V župni cerkvi sv. Mihaela v Buffalo je bil krščen in sprejet v katoliško Cerkev 27 let star zamorec Jakob Simonds, znan pod imenom »debeli Jokel«. Ta Jokel tehtal 793 funtov, v obsegu krog prs meri nekaj nad 3 metre. Trije stoli morajo biti pripravljene, kadar hoče sestiti; po železnici se zamore voziti le v tovrstnih vozovih, ker imajo osebni preozka vrata. Njegova teža je večja nego njegovih staršev, treh bratov in sester skupaj. Za sv. krst se je prav lepo pripravil in naprosil misijonarja, naj podučuje v sv. veri tudi njegovo ženo in njegove najbližje sorodnike. Pri sv. krstu je dobil imena: Jakob Bonaventura Avguštin.

Iveri.

Kdod zabavlja čez nevalečnost, ni bil še nikdar v resnici dobrotljiv.

Tudi neumnost užgô, če udari v slammato glavo.

Šege in navade bosanskega mohamedanca.

Bosanske ravnine pokriva sneg. Mrzla burja brije, a ljudstvo se ne zavija v debela zimska oblačila, kakor smo vajeni doma na Gorenjskem. Trda »košulja«, to je srajca, služi utrjenemu Bosancu kakor poleti in če si nadene kratko suknjo, tkano iz domače volne, se je zavaroval pred najhujšim mrazom. Občudovalno čvrst je ta narod, nerazvjen in neomehkužen, ki se zadovolji s kosom trdega kruha, z domačim sirom in duhanom in čašo kave. Skromno je njegovo življenje, ceni preproste običaje, podedovane od pradedov, ljubi svoje brate in spoštuje druge narode. Bosanec je miroljuben in postrežljiv in trdo drži, kar ga je naučila majka. Katolik je dober, pravoslavni zvest svoji religiji in takozvani musliman vestno izpolnjuje svoje verske zakone. O zadnjih danes nekoliko obširneje.

Muslimani, bosanski Turčini, pripadajo po jeziku Hrvatom, a po veri mohamedanstvu. Oblačijo se v široke črne hlače, ki pod kolenom prehajajo v ožino, opasujejo se s širokim, navadno rdečim pasom in se pokrivajo z rdečo čepico ali s pisanim turbanom. — Ženske nosijo široke »dimije«, krila, ki so slična moškim hlačam, in »zar«, ogrinjalo, ki jim ogrne celo telo. Obraz si zakrivajo s črno tkanino. S tujcem se ne spuščajo v pogovor ter se mu najrajej umaknejo.

V muslimanovo hišo tujcu vstop ni dovoljen. Počakati mora zunaj, da ga vprašajo po zahtevi. Da bi se muslimanke družile na potih z moškimi, je redko opaziti. Znanje sklepajo največkrat v soglasju staršev. Zeninu je dovoljeno priti na razgovor, ki se vrši v navzočnosti roditeljev zunaj hiše. Po dogovoru pokloni ženini nevesti poročni dar: vratno verižico »lanac« ali kaj drugega, navadno kaj od zlata. Temu sledi nevestin dar: s svilo povezan robec ali kako njeno ročno delo. Poroka se sklene v »džamiji«, muslimanski molilnici pred »kadijem«, krajnim sodnim opravnikom, običajno v petek, ki je muslimanom nedelja. V navzočnosti dveh prič podpiseta zaročenca pogodbo, v kateri je določen »miras«, nevestina dola in gotova vsota denarja, ki pripade nevesti, ako je ženin ostavi.

Svatba se vrši drugi dan na ženinovem domu. Izbere dve ženski, ki v spremstvu povabljenec odideta po nevesto ter jo pripeljeta na novi dom. Živahen je ta sprevid, sviranje tamburašev brni gledalcu na uho, vmes pa se razlega petje, vrisk in pokanje samokresov.

Svatovanje traja v glasnem veselju do ranega jutra. Ko vziđe solnce, napoči čas pristanovanja. Svatinje posedejo v krogu ob nevesti, ki sedi na vzvišenem prostoru, in zato določena ji nadene poročni prstan. Vsak povabljenec poda nato nevesti roko ter ji čestita k sreči. Svata traja potem dva ali po več

dni, in ko je pojedina končana, se ženin poda v molilnico, da opravi zahvalno molitev.

Krsta muslimani seveda nimajo. Štiriindvajset ur po otrokovem rojstvu ga vzame oče v naročje ter mu, obrnjen proti vzhodu izbere ime. Najbolj splošna so imena: Alija, Bego, Derviš, Hasan, Huso, Isak itd. Rojstvo se tekom osmih dni prijavi politični oblasti.

K bolniku pokliče musliman »hodža«, svojega duhovnika, ki ob umirajočem opravi predpisane molitve iz korana. Ko izdihne, ga domači obrnejo proti vzhodu. Obveste »hodža« v »džamiji«, ki odpošlje grobarja, da mrliča osnaži, zavije v belo tkanino, položi v odprto krsto ter pokropi z dišečo miro. Mrliča odnese takoj v »džamijo« in potem na pokopališče. Dva najboljša pokojnikova prijatelja spustita zaprto krsto v izkopani grob, v katerem jo obrneta proti vzhodu, jo pokrijeta z deskami, da se je prst ne dotika, narkar se grob zagrne. Molitve za umrlega se opravljajo štirideset dni deloma v »džamiji«, deloma na pokojnikovem domu.

Musliman moli petkrat na dan. Zjutraj, ko vzhaja solnce, opravi svoj »sabah«, jutranjo molitev, z dvignjenimi rokami, obrnjen proti vzhodu. Sledi opoldanska molitev, »ikindija« popoldne, »ahšam« ob solnčnem zahodu in »jacija«, preden se poda k počitku.

Slovesnih cerkvenih svečanosti muslimani ne poznajo. V cerkvi ne prepevajo, ampak molijo in čitajo koran. Pustnih veselje in maškerad ne prirejajo. Post, takozvani »ramazan«, strogo upoštevajo. Začne se prvega oktobra in traja cel mesec. Veže vsakega, ko dopolni šestnajsto leto. Ko vziđe solnce in dokler ne zatone, ne okusijo nobene jedi, celo poduhati jo je prepovedano. Šele na večer se sme pušiti in utešiti glad. Po preteku mesečnega posta nastane »bajram«, štiridnevni praznik, podoben je našemu božiču, vendar brez drevesca, ljubkih jasic in betlehemskega Deteta. To so njihovi glavni dnevi, v katerih si menjavajo običajne čestitke z arabskimi besedami: »Bajram — murabek — olsun!« to je: srečne in vesele praznike!

Musliman je resnega značaja in trdnega verskega prepričanja. Vina se ne dotakne in svinjine ne pokusi, ker mu to prepoveduje vera. Roganje ga ne uklone in zasmehovanje mirno prenaša v zavesti, da ne krši zakona. Mi katoličani pa ravnamo tolikokrat ravno nasprotno.

Limbarski.

Gospodarske stvari.

Zaprte kmetiških mlinov. Od raznih vplivnih strani groze, da pozapro vse kmetijske mline in menda je tozadevni odlok že tudi izšel, kot poročajo listi. (Minister se je že premislil, pravi samo, da bo mline strogo nadziral. Op. uredn.) Kmetovalcem je natančno predpisano, koliko žita da smejo dati v mlin, mlinarji pa morajo izpolniti dotične tiskovine in biti porok za resnič-

nost svojih izjav. Tudi to je predpisano, kako se ima kako žito izmleti (koliko procentov moke mora dati); ves promet v kmetijskih mlinih je torej v tej obliki pravilen. Preostane nam torej samo še sumničenje, da posamezni mlinarji zlorabljajo predpise, to je da meljejo kmetom več, nego je predpisano. Če se res dožene tak slučaj, oblast itak zapre dotični mlin, nikakor pa ne gre sumničiti vseh mlinarjev takega ravnanja in groziti vsem s kazensko zaporo. To bi bilo ravno tako krivično, kakor če bi dolžili tatvine vse železničarje — ker se dogaja zadnje čase na železnici mnogo tatvin. Že zdaj utemeljujejo rabo domačih in ročnih mlinov mnogi s tem, da nimajo živine ni časa za vožnjo v kmečke mline. Če pa kmečke mline zapro, potem bodo ročni in domači mlini veliko bolj upravičeni nego doslej. Kmetje bi potrebovali za dobavo svoje moke bistveno več časa in vožnje nego jo potrebujejo danes. In koliko več bremena bi prišlo na železnice, ki bi vozile kmečko žito v kontraktne mline in moko zopet nazaj! Že sedaj ni dobiti marsikakega blaga po pol leta zavoljo prevoznih težav, sedaj pa naj se ta transport naenkrat še tako strašno pomnoži? Promet bo še bolj zavrt in pokvarilo se bo živil še neizmerno več. Pomisliti je namreč treba, da je okrog 26 krat več kmetijskih nego kontraktnih ali pogodbenih mlinov; na Štajerskem n. pr. je 1965 kmetijskih in 75 pogodbenih. Po vsem tem zaprtija kmetijskih mlinov ne pomenja za mesta in delavstvo prav nobenega zboljšanja, pač pa bo 16.000 kmetijskih mlinov brez kruha, država bo pri davkih za mnogo milijonov na slabšem, število domačih in ročnih mlinov bo naraslo ko gobe v jeseni, kmetom se bo silno pomnožila vožnja in oropalo jim mnogo dragocenejša časa, železnice bodo še bolj preoblozene, pokvarilo se bi hrane mnogo več. Če kmetovalci ne odrajtujejo toliko žita in drugih živil, kolikor bi bilo želeto, so pa krivi temu še drugi tehnični vzroki, ne pa samo namišljena prevelika samovporaba, ki je le tuintam. Zavoljo pomanjkanja delovnih sil, gnoja in ne v zadnji vrsti v selja do dela nažanjemo v Avstriji vedno manj žita. Kmet in njegova družina dela mnogo, naporno in dolgo na prostem zraku; to dela slast do jedi še mnogo večjo pa tudi potrebnejšo nego jo ima meščan. Že to nam razloži marsikaj. In potem naprej: Kmetu jemlje po sili plemenito žito in dobro krmo za živino; mesto tega naj pa kupujejo različna »madomestila« za 100 odstotkov draže nego so morali odstopiti sami najboljše blago! Kmet naj odstopi mleko, surovo maslo, svinjsko mast, za mažo za vozove pa mora plačati več nego dobi za mast, petroleja pa sploh ne dobi ne! — Če bi sl. gospoda na Dunaju, ki ima prehrano Avstrije ne toliko v rokah, kolikor na ostrini vojaške samovlade, vse to dobro pretehtala, če ne bi gledala samo učinkov, ampak se potrudila, da odpravi po možnosti vzroke svojih neuspehov, če bi pred vsem skrbel za to, kako bi kmet več pridela, ne pa, kako bi mu več vzel za ceno, ki je proti vsakemu razumu, potem bi bilo drugače. Uspeh zaprtije more biti edino — ničla, poslabšanje splošnega stanja.

Dohodninske napovedi in dohodki iz kmetijstva.

(Konec.)

Po tem, kakor smo spredaj omenili, bomo torej napravili n. pr. za posestnika Janeza Barleta v Senčurju takole napoved za davčno leto 1918:

(1. stran.)

Dežela: Kranjska. Cenilni okraj: Kranj.
Politični okraj: Kranj. Občina: Senčur.

Napoved za dohodnino.

Davčno leto 1918.

Ime in poklic: **Janez Barle, posestnik.**

Pripadnik hišnega gospodarstva: — — —

Domovališče in stanovanje (1. januarja davčnega leta): **Senčur št. 22.**

Dohodki.

	Letni znesek v kronah
A. Iz zemljiške in gozdne posesti	3120
B. Iz poslopij	80
C. Iz samostojnih podjetij in opravil	—
D. Iz službenih in mezdnih prejemkov	—
E. Iz glavninske imovine	200
F. Drugačni dohodki	—
Skupaj	3400

(2. stran.)

Odbitki,

ki se še niso vpoštevali na prvi strani napovedi pri preračunu dohodkov pod A—F

	v kronah
1. Neposredni davki razen dohodninske	—
2. Dolžne obresti	24
3. Odplačila glavnice	—
4. Trajajoča bremena	—
5. Prispevki za bolniške blagajnice	—
6. Zavarovalne premije za vse vrste zavarovanj	—
7. Premija za zavarovanje življenja	48
Skupaj	72

Vsi dohodki (kakor na 1. strani) K 3400
Odbitki (kakor na 2. strani) 72

Ostane čisti dohodek K 3328

Dohodki pripadnikov gospodarstva, ki se po § 157. zak. ne prištevajo dohodkom gospodarstva K —
Dohodniki ne podvrženi dohodek —

Okolnosti, ki bi upravičevale znižanje davčnega postavka po §§ 173. in 174.

Imam 3 otroke, ki obiskujejo ljudsko šolo v Senčurju. Leta 1917 sem bil 6 mesecev pri vojakih; bil ranjen in superarbitriran. Pri vojakih sem imel stroškov čez 800 kron ki so se vzeli iz mojega gospodarstva.

Okolnosti, ki so merodajne za odmero, odpadek ali morebitno znižanje 15 odstotnega, oziroma 10 odstotnega poviška za manj obtežena gospodarstva po § 172 a.

S tem zatrjujem, da sem storil sprednje navedbe in sledeca pojasnila po najboljši vednosti in vesti.

V Senčurju, dne 14. februarja 1918.

Janez Barle l. r.

(3. stran.)

Obresti za dolgove, zneski za vračanje glavnice in bremen.

Dolg župnišču v Senčurju za ustanovne maše: 400 K po 6% = 24 K.

Pojasnila in preračuni dohodkov, oziroma odbitkov.

K A.) Dohodki leta 1917:

Prodal sem: pšenice	za 1260 K
rži	210
ječmena	—
prosa	620
ovsa	—
krompirja	300
repe in korenja	850
fižola	—
1 vola	1721
1 telico	655
2 prešiča	870
sena (30 stotov)	690
drva in lesa	—
piščeta in jajca	80
mleka (2 l na dan po 30 v)	219
Porabil sem zase, za svojo ženo in svoje 3 otroke, ki ne delajo pri kmetijstvu, domačih pridelkov (vštevši drva) v vrednosti	1750
skupaj dohodki	9225 K
proč stroški	6105
ostane	3120 K

kakor napovedano na prvi strani.

Stroški leta 1917:

1 odstotek obrabe gospodarskih poslopij v vrednosti 10.000 K	100 K
popravila poslopij in gospodarskega orodja zavarovalnine za zavarovanje gospodarskih poslopij in zoper točo	82
zemljiški davek z dokladi	207
bira v denarju	33
nakup semen in umetnega gnojila	350
kupljeni otrobi, preše in nekaj kupljene klaje za živino in prešiče	430
razsvetljava gospodarskih poslopij	45
hlapcu in dekli v denarju	666
mezda najetim delavcem ob košnji, žetvi itd. nakup pijače, sladkorja, kave in drugih doma ne pridelanih potrebščin za hlapca in dekla, najemnike ter hčerko, ki dela redno zri kmetijstvu	1440
kupil 3 mlade pujske	210
» 1 kravo	1260
skupaj stroški	6105 K

K B.) Vrednost mojega stanovanja v Senčurju.

K E.) V ljubljanski mestni hranilnici naložena očetova dedščina moje soproge v znesku 5000 K po 4% = 200 K.

K odbitku na 2. strani:

K 1.) Davke sem že odštél na 1. strani pri dohodkih.

K 7.) zavarovan sem sam pri zavarovalnici (se pove ime), št. 92.892 za 2000 K.

K obrazcu te napovedi še pripominjam, da se morajo po postavi med dohodke postaviti cene raznim pridelkom, kakršne so bile leta 1917, seveda se pa tudi pri stroških za posle, najemnike itd. morajo vpoštevati vojne cene leta 1917. Kar davkoplačevalec porabi za se, svojo ženo in otroke, ki ne delajo v kmetijstvu, se ne sme staviti med odbitke, čeprav se mora kupiti, n. pr. obleka, pijača, špece-rijske stvari itd.

Kdor nima svoje hiše oddane v najem, mora napovedati pod B najemno vrednost svojega stanovanja, kakršno vrednost ima, če bi je oddal v najem v primeri z drugimi podobnimi domovi v vasi ali občini. V takem slučaju ne sme še posebej odtegniti stroškov popravila hiše, hišno-razredni davek itd. Kdor pa ima del svoje hiše oddan v najem ali pa ima kako drago hišo, ki jo oddaja najemnikom, napovedati ima najemščino, od te naj pa odbije odstotek za obrabo poslopja, stroške za popravila in hišno-najemni davek.

Kdor ima kak obrt (trgovino, gostilno, mlin, žago, lesno kupčijo ali rokodelski obrt), naj izpolni znesek pod C. Na tretji strani naj pa podrobno razloži dohodke in stroške pri obrtu. Pri gostilni naj navede n. pr. koliko je dobil za iztočeno vino, pivo, žganje in za jedila in koliko je zase in za svojo rodbino porabil iz gostilne, med izdatke naj pa nastavi stroške za nakup pijače in jedil, za prevažanje, za popravila v gostilni, nadomestila pri kozarcih itd., kalo, užitninski davek in posebno davščino, občno pridobnino, plačo za natakario in njeno prehrano itd.

Ko je davčni zavezanec tako izpolnil svojo napoved, naj jo pošlje okrajnemu glavarstvu, najboljši v priporočenem pisnu.

Ako davčno oblastvo izda nato kake pomisleke, tedaj naj se dohodki še bolj podrobno izkažejo. Navede naj se n. pr. pri žitu, koliko kilogramov se je prodalo in za kako ceno, pri lastni prehrani naj se tudi navede, koliko se je približno porabilo in katere vrste pridelkov. Na pomisleke odgovarjamo pravočasno, o resničnosti svojih navedb tudi lahko predlagamo zvedence po imenu, katere potem davčno oblastvo mora zaslišati.

Če smo tako vestno sestavili svojo napoved in tudi na pomisleke vestno odgovorili, moramo upravičeno pričakovati, da nas bo cenilna komisija obdala tako, kakor smo sami napovedali. Če bi se to ne zgodilo, smemo upravičeno upati, da se bodo vpoštevali naši prizivi ali pritožbe na prizivno komisijo.

O teh bomo pa govorili tedaj, ko se bodo začeli ljudem dostavljati plačilni nalogi o dohodnini, torej čez nekaj mesecev.

Pripomnja: Kdor se hoče o dohodninskem davku še natančneje poučiti, naj si omisli knjižico »Dohodnina«, ki jo je sestavil Valentin Zun in se dobiva v Katoliški bukvarni v Ljubljani po 1 K 90 vin. izvod.

Strumnost avstrijske vlade. Minister za ljudsko prehrano pl. Höfer je obljubil štrajkujočim delavcem, da bo vlada vplivala z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga, da se bodo strumno zasegla živila. A to vladno strumnost naši kmetje že davno poznajo, saj se ni nikjer tako »strumno« rekviriralo kakor ravno po slovenski zemlji. Zato so že naši nemški okrajni glavarji skrbeli, da slovenskemu kmetu ni kaka bilka preveč ostala. Ko bi avstrijska vlada od začetka sem proti Ogrski, ki neče ničesar več dati, tako strumno nastopila, bi pa danes ne bilo takega pomanjkanja.

Angleški delavski minister pravi, da bo treba osrednje velesile tudi po vojski izstradati. »Če bi šlo po mojem,« pravi, »bi morali osrednje velesile skozi več rodov prepustiti samoti, da se izčistijo, preden jih zopet pripustimo v družbo omikanih ljudi.« (Upamo, da ne bo šlo po njegovem.)

Sukanca (cvirna) silno primanjkuje. Če ga dobiš, moraš plačati veliko špulico po 34 K. Sicer so na Italijanskem dobili silno veliko sukanca, toda Nemci so tudi to kakor vse drugo do zadnje niti pospravili na Nemško. In vendar je avstrijska vlada slovesno napovedala, da dobi Avstrija dve tretjini plena, Nemčija pa eno tretjino. Naša vlada je »strumna« v govorjenju, proti Nemcem pa vse kaj drugega kot strumna.

ZA NAŠ HLEV.

(Dalje.)

Zimsko krmljenje živine.

Prvi prosinca je solnčno, prvi listopad pa kmetovalčevu novo leto. Tedaj imaš vse glavne pridelke pod streho na varnem, veš, kaj si pridelal in česa nisi pridelal in po tem lahko uravnavaš vse svoje gospodarsko dejanje in nehanje. Ob dolgih večerih, ko je opravljena živina v hlevu, imaš dovolj časa, da premišljuješ in kuješ načrte za bodočnost. Kakor ima kovač svoje kladivo, pisar pero, mizar svoj oblič, tat svoj vitrh in slepar svojo slabo vest, s katero si preskrbi denarja, tako imaš ti, prijatelj, svoje polje in hlev, travnik in gnojščice, ki so zate tvornice za kovanje zlatih in srebrnih novcev.

Mnogovrstno je tvoje delovanje in različno orodje; toda predvsem moraš imeti tri reči, če hočeš, da bo kaj zaleglo rano vstajanje in pozno leganje, da bo vspešno tvoje delo in skrb in trud; v mislih imam:

svinčnik, popir in tehtnico.

»Hi — — he — ho, ho — —! te slišim glasno krohotati se izza miznega vogala; Piškurjev Jernejec je tudi računal in zapisaval, pa vendar nima več, nego imamo pri nas!«

Tako se izgovarja malomarnost in lenoba, ki se ne more odločiti, da bi pogledala svojemu gospodarstvu enkrat prav resno oko v oko; ki kliče na vse strani za pomoč, a njo samo naj puste lepo pri miru pri rešilnem delu.

Povdarjam, preprost svinčnik, kos popirja in tehtnica so imenitna trojica v kmetiskem gospodarstvu. Toda današnji svet je brezbožen, zato je tudi to trojico najti le redko, pri veleposesnikih in v tovarnah; zato pa imajo ti gospodje tudi denar in vedno več premoženja, naši gruntje pa gredo rakovo pot. Zato le urno sem s tehtnico, popirjem in svinčnikom, ali pa s tablico in črtalom, in izdelovanje zlata se tudi v naši kmetijski hiši lahko prične takoj.

Vse, kar pride k hiši, mora čez tehtnico, vse, kar gre iz hiše, gre zopet preko nje. Vedeti moraš natančno, koliko blaga imaš v shrambah, dalje ne: koliko o gla v živine, ampak koliko stotov (centov) živine ti melje in prežvekuje v hlevu; vedeti moraš, koliko požre en stot živine na

dan in koliko vsi centje tvoje živine skupaj porabijo na dan, na mesec, na leto. Potem boš tudi vedel, ali imaš dovolj krme na hlevu in v svislih, boš vedel, koliko stane vsak stot krme, koliko denarja da imaš zabitega v svojih krmiskih zalogah in boš tudi na jasnem, ali si, pōkrmivši vso zalogo, kaj zaslužil ali pa celo doplačal (*gori* plačal)?

Različna zdravila nasvetujejo razni zdravniki za ozdravljenje bednega kmetijskega stanu, toda jaz sem globoko uverjen, da je glavna, četudi ne edina rešitev v tem: Pomagaj si sam in Bog ti pomore! Najprej moraš sam po svoj kostanj v ogenj, to se pravi, prizadevati si moraš pri vseh strokah gospodarstva, da pridelas veliko in dobrega blaga in to po kolikor mogoče nizki ceni. Doslej nisi ravnal tako. Dragocene krme nisi pravilno izkoriščal, enkrat je šlo z betom, drugič pa s psom; tudi mešal nisi krme prav, zato tudi nisi imel od živine pričakovanega dobička. Koliko lepe krme si potratil poleti in jeseni! Basal si živino cele mesece, kot se nabaše otrok ob žegnanju; pokladal si travo in deteljo, celo in nerazrezano, mesto zrezano in pomešano med dolgo rezanico. Posledico svojega napačnega ravnanja si lahko večkrat opazoval v driski pri živini, ki pomeni zate golo izgubo. — I, kar je res, ne boš utajil: lepo porazdeliti ne znaš dela in jela. Med letom preveč krme, spomladi pa lakota, pretrgana, mršava živina, da štrli dlaka od nje in se kravjek niti zidu ne prime, če ga zaženeš vanj.

In vendar ne moreš izpremeniti zakona, da daje živina pravi dobiček le takrat, kadar jo dan za dnem, leto za letom enakomerno, dobro krmiš. Kar vsled slabe krme v enem tednu izgubiš, prikrmiš komaj v treh do štirih tednih nazaj; tukaj je pač ravno tako kakor pri zdravju: po vrvi doli, po nitki gori.

Listek

Čudna zdravila.

V tistem kraju so bili ljudje z večine zelo zdravi. Ni jih bilo malo, ki so jim bile popolnoma neznane one jedi iz latinske kuhinje, ki se ji pravi apoteka. Če je kdo dobil kak vročinski napad, če ga je ščipalo ali mu sicer kaj manjkalo, se je zdravil z domačini zdravili, kamillicami ali kakim drugim zeliščem, in vselej je pomagalo. Tudi Srakarjev Miha, mož starega kova, ki je hiševal v tistem kraju, ni vedel, kaj je bolezen. Bil je pravi hrust, da ga mu ni bilo para daleč naokoli. Nekoč so se stepli fantje v gostilni. Miha jih je znosil vun na hladno, enega za drugim, pa še počiti mu ni bilo treba: kakor bi jih nosil sam veter, so drvili iz gostilne, kajti Miha ni poznal nobene šale, kadar se je ujezil. Delal je za dva, pa tudi jedel za dva, če ne za tri. Posebno pa so mu šli v slast krapji, v onem kraju posebno priljubljena jed. Mati Srakarica — Katra ji je bilo ime — jih je delala iz ajdove moke, nadevala s sirom, gnetla v cmoke, trde

kakor granate, belila s špenom, da so se kar odcejali. Saj takrat še ni bilo vojne in je bilo vsega dovolj. Miha je bil torej prijatelj krapov. Kar podajala se mu je tešena žlica med prsti, dolgimi kakor špargeljnova stebila, kadar so se kadili pred njim na mizi špehasti krapji. In vselej mu je bilo dobro po njih.

Nekoč se je primerilo, da je Miha napravil dobro kupčijo: kravo je drago prodal, potem pa je šel na likof, ki je bil precej hud. Toda Miha ni bil prav nič nadržan, saj je bil hrust in vrhutega so vino popili krapji, ki jih je preje skledo pojedel. Vendar mu pa tisti dan ni bilo dobro. Kar kuhalo ga je, da je bil rdeč v obraz kakor kuhan rak, potem ga je zopet mrazilo, da se je tresel kakor hrast pred hišo, kadar je zapihal veter. Katra se ni malo prestrašila: kaj bo, če ji umrje Miha! Takega bi nikoli več ne dobila in če bi bilo še toliko pustov v pratiki. Vendar se ni dolgo pomišljala dobra Katra: Miha mora v posteljo in hlapec Urban v mesto po zdravnika. In zgodilo se je. Miha je — čeprav nerad — legel in Urban je šel po zdravnika.

Čez nekaj ur se ustavi pred Srakarjevimi voz. Pripeljal se je zdravnik, ki je nato stopil k bolniku. Miha je ležal na postelji, do zob odet s težko odejo; obraz mu je bil rdeč kakor velikonočni pirh.

Zdravnik je najpreje potipal žilo in je, držeč v roki zlato uro, štel udarce... Miha se je plaho oziral na zdravnikov obraz, kakor bi mu hotel brati na obrazu, če bo treba napraviti testament. No pa tako hudo tudi ni bilo... Zdravnik pomaje z glavo ter reče:

»Čujte Miha, preveč ste jedli in ste enkrat predolgo vlekli iz vrča... Kaj ste jedli?«

»Krape«, odvrne Miha.

»Koliko?« vprašuje zdravnik.

»Eno skledo«, odgovarja Miha.

»Kakšni so bili?« vprašuje nadalje zdravnik, »iz kakšne moke, trdi, mehki, hudo zabeljeni? —«

»Iz ajdove moke«, reče Miha, »trdi, da bi jih lahko streljal iz kanona namesto topovskih krogel, zabeljeni, da so kar plavali v tolšči... Katra jih zna napraviti kakor nobena, kar jih spada k našemu krstnemu kamnu...!«

»In koliko ste pili?« vprašuje zdravnik. Miha šteje pod odejo na prste... eden... dva... tri... ter odgovori: »Toliko litrov, kolikor je prstov na roki... Pa je pomagal tudi mešetar... bil je likof...«

»Miha«, pravi zdravnik, »le pazite, ostanite lepo v postelji in jaz vam zapišem zdravila. Nekaj boste »noter« vzeli, da pride zopet želoдец v red, ker ste preveč jedli; pošljem vam pa tudi dvanajst pijavk, ker ste tako polnokrvni. To bo pomagalo, da vas ne bo več kubalo in bo potegnilo kri iz glave... Hlapec pojde z menoj in vam oboje prinese.«

Še tisto popoldne se je vrnil Urban iz mesta ter prinesel zdravila, majhen zabojček, v katerem so bila zdravila, in posodo s pijavkami. Katra odpre zabojček, v katerem je bila belo-rumena štupa, prav kakor žaganje.

»Miha«, vzklikne prestrašena Katra, »ti moraš biti hudo bolan, da ti je zdravnik zapisal toliko ter rumene štupe.«

»Koliko pa moram vzeti te štupe?« vprašuje Miha in motri z očmi tisto rumeno reč.

»Trikrat po tri žlice na dan«, odgovarja Katra ter hiti v kuhinjo po tisto veliko žlico, s katero je Miha v zdravih dneh s tako slastjo zajemal krape. In res zaje Miha z žlico globoko noter v tisto zmes ter začne jemati zdravila...

»Fej«, kliče Miha, se davi že pri prvi žlici, požira, da so se mu solze prikazale v očeh in obraz mu je postal kar plav. — Z veliko težavo spravi pod streho prvo žlico...

»Fej, fej«, vpije Miha. To štopo naj jemlje vrag, če jo hoče, naj se on zadavi ob njej, da ga bo vsaj konec. Jaz je ne bom jemal, saj bi ob njej poginila konjska para v hlevu.«

Katra mu je prigovarjala in dajala pogum. Prinesla je mleka. Miha je hlastno napravil požirek mleka, da si spere grlo in je z največjo težavo s pomočjo mleka zavžil tretjo žlico. Potem pa je zavpil: »Rajši umrjem, kakor bi se jedel to zmes, ki je še za vola pretežka«, — potem je globoko pljunil in še trikrat zaklical: »Fej!«

Katra je poslegla globlje v čudno štopo pa je potegnila ven steklenico, v kateri je bila rjavo-rdeča tekočina.

»Kaj pa to, Miha«, je rekla ter pomohila pred Miho čudno steklenico.

»Naj bo, kar hoče«, se zadere Miha, ki ga je čudno zdravilo pripravilo ob vso dobro voljo, »hočeš-li, naj pogoltnem še tisto steklo, saj sem že tistih rumenih otrobov sit. Tisto stran vrzi, gotovo je notro samo hudičevo olje. Gotovo je zdravnik mislil, da si bom s tisto plodro splaknil grlo... Pa ni treba več, saj je bilo mleko dobro.« Tako se je togotil Miha in rentočil nad zdravnikom, ki ga ne bo nikoli več klical, tudi za smrtno uro ne, ker bo lahko brez njega umrl, kadar bo treba.

Katra je medtem ogledovala posodo, v kateri so bile pijavke in reče Mihi:

»Miha«, sedaj boš pa vzel še te-le živalice, ki jih je pošlal zdravnik. Gotovo jih je treba »noter« vzeti, kako pa, saj zdravnik vedno dajejo zdravila za noter vzeti. Revož, spriden želodec imaš«, nadaljuje Katra, »te drobne živalice ti bodo gotovo teknile in ti dobro storile, saj drugega tako ne moreš uživati. Toda, kako naj ti jih pripravim? Živih ne moreš zavžiti... Veš kaj, Miha, v maslu ti jih sevrem, pa boš kmalu zdrav!«

Katra je napravila ogenj, postavila nanj ponev, v katero je založila mogočno kupo masla. Potem je pometala v ponev pijavke, eno za drugo. Drobne živalce so se zvijale od bolečine in jeze... Če bi bile mogle vpiti, bi bile rjule kakor vol in se pritožile nad takim krutim ravnanjem. Pa kaj so hotele. Nekaj časa so se zvijale in napihovale v sikajočem in prasketajočem maslu; potem so se pomirile. Lepo mirno in tiho je bilo v ponvi, ki jo je Katra vzela z ognja: pijavke so bile ocvrte. Potem je postavila ponev na leseno ploščo, na kateri je sicer valjala rezance ter nesla vse skupaj bolnemu Mihi, da zavžije ocvrtino še toplo.

Katra je postavila Miho, ki je globoko vzdihovaje sedel pokonci, na odejo ploščo s kadečo se ponvijo. Miha začuden gleda in strmi nad rjavo ocvrtino. Sedaj naj pa zavžije še to! O ti zdravniki, kako mučijo bolnika! Najprej to čudno rumeno moko, sedaj pa to rjavo ocvrtje. Miha se vda v voljo zdravnikovo in Katrino, pa začne počasi »noter« jemati. Pijavka je izgubila za pijavko; zadnja se mu je nekoliko ustavljala, pa je nazadnje spravil pod streho tudi to, potem je postavil ponev na stran.

»Hvala Bogu«, je rekla Katra, »sedaj bo pa že kmalu zopet dober. Vrnil se mu tek, vseh dvanajst je pojedel« ter je nesla ponev nazaj v kuhinjo. In res so Mihi pijavke teknile. Zadovoljno je legel po strani ter zaspal sladko spanje pravičnega. Zvečer se je zbudil, pa se mu je zdelo, da ga nekaj ščiplje v želodcu. Pa tudi to ščipanje se je poleglo, ko je napravil globok požirek slivovke iz velike steklenice. Mihi se je vidno boljšalo. Nč je mirno prespal in drugo jutro se je ves pokrepčan in preroden zbudil v ne majhno veselje svoje skrbne zveste Katre. Miha je zopet šel na delo.

Čez nekaj dni pride zdravnik v vas, pa stopi — bilo je ravno poldan — k Srakarjevim, da obišče bolnika. Kako se je začudil in ostrmel, ko je videl Miho sedeti za mizo, na kateri so se v veliki skledi kadili kraplji, poleg sklade pa je stal ne majhen vrč mošta.

»Miha, že zdravi! To me veseli! Nisem mislil, da boste tako hitro zopet na nogah. So vam li dobro dela zdravila, kaj pa da?«

»Hvala«, gospod zdravnik«, odvrne Miha, »prav dobro, samo malo preveč jih je bilo. Tiste štupe kar nisem mogel pospraviti... Kmalu bi se bil zadavil... Kaj, Katra!«

»Katero štupe?« vprašuje zdravnik.

»No, tiste belo-rumene, ki je je bil poln zaboje«, odvrne Miha.

»Kaj«, pravi zdravnik, ki se ni malo začudil. »Za božjo voljo, Miha, tista štopa ni bila zdravilo, bila je le žaganje, v katerem je bilo zdravilo v steklenici... Dejal sem steklenico v žaganje, da bi se ne ubila...«

Zdravnik sede na klop in se smeje in smeje, da so mu lile solze iz oči. »Seveda žaganja ne je niti morski konj, vi ste ga pa, Miha. No, pa vam le ni škodovalo«, meni dalje zdravnik.

Miha je debelo gledal, ker se mu je za malo zdelo, da je jedel žaganje na mleku. Že bi bil rad zabrusil kako pikro zdravniku, ki se mu je tako objestno režal v obraz. Kar poseže Katra vmes pa pravi: »No, Miha, so bile pa pijavke boljše, te so te pa le spravile na noge...«

»Da, gospod zdravnik, pijavke niso bile slabe, tako dobro mi jih je ocvrta moja stara; vendar jih je bilo malo preveč, pri zadnji sem se že res moral siliti...«

Zdravnik se je prijel za trebuh, tako ga je lomil smeh ter rekel:

»Kako, Miha, pijavke ste pojedli, vse pojedli?«

»Kajpada, vseh dvanajst, kakor ste zapisali gospod zdravnik!«

»Čujte Miha«, pravi zdravnik. »Čudno, di niste povžili živih. Za božjo voljo, ali

ne veste, da se pijavke nastavijo na vrat, da popijejo slabo kri... Kdo je še kdaj pijavke jedel!«

Miha se je popraskal za ušesi ter se odrezal: »Pa sem se le pozdravil!«

Zdravnik se je odpeljal v mesto ter se je celo vožnjo neprestano smejal. Doma pa je v knjižico, v katero je beležil razne izkušnje na polju zdravilstva, zapisal: »Če si je kdo spridil želodec vsled preobito zavžitih krapov in vsled preobite pijače, je najboljšo do zdaj še nepoznano sredstvo: žaganje in ocvrte pijavke.«

Prost mora biti, prost moj rod, na zemlji svoji svoj gospod!

Tedenska prafika.

Petek, 8. svečana: Sv. Janez de Mata, spoznavalec.

Sobota, 9. svečana: Sv. Ciril, škof.

Nedelja, 3. predpepelnična, 16. svečana: Jezus ozdravi slepca. Sv. Školastika. Sv. Školastika, sestra sv. Benedikta, je izhajala iz bogate, plemenite rodovine. Njen brat, sv. Benedikt, je ustanovil red benediktincev, čegar glavni samostan je bil na Monte Cassino pri Neapelju. Na vznožju Cassinskega griča je ustanovila njegova sestra Školastika ženski red — benediktink. To je bilo okoli l. 520. po Kristusu. Znano je, kako jo je nekoč obiskal sveti brat, opat Benedikt, pa ga je zvečer, ko se je hotel vrniti nazaj na goro, sestra zadržala s tem, da je čudežno od Boga izprosila veliko ploho. Benedikt je ostal pri sestri: vso noč sta brat in sestra prečula v hvalnicah, molitvah in svetih pogovorih.

Ponedeljek, 11. svečana: Prikazovanje D. M. v Lurdu. Bernardka Soubirousova, štirinajstletna deklica, je 11. svečana l. 1858. na Gavovnem bregu v massabielski duplini z dvema deklicama nabirala duhljad. Kar je zašumelo in zašušelo po skalah in drevju. Ker so topoli ob bregu stali nepremično, se ji je čudno zdelo. Obrne oči v duplino in zagleda prelepo gospo. Prikazala se ji je Brezmadežna Devica. Deklica pade na kolena in strmi v nadzemsko lepoto. Iz roke vzame rožni venec ter začne moliti. Ko je Bernardka rekla zadnji: »Čast bodi Očetu...« prikazen zgine. Bernardka odstej vsak dan hiti pred duplino. Prikazen se večkrat ponovi; osemnajstkrat se ji je prikazala Marija. Ljudstvo dere k duplini. Čez 14 dni po prvi prikazni je bilo že 20.000 ljudi pred duplino. Čudovita gospa je Bernardki večkrat izpregovorila. 25. svečana ji pravi: »Pij iz studenca in se umij!«. Z roko ji pokaže na desno proti skali. Bernardka koplje s prsti in izpod njenih prstov nanovo privre iz zemlje studenec, najprej majhen in umazan, pozneje čist in narašča bolj in bolj — to je čudopolni lurški studenec, iz katerega so na priprošnje preblašene Device Marije tisoči in tisoči pili zdravje. Dne

25. sušca je deklica trikrat prosila čudovito gospo, naj ji pove, kdo da je in kaj da hoče. Ko je tretjič izpregovorila, ji odvrne nebeška gospa: »Brezmadežno spočetje sem.« Ta dan se obaja spomin: na ta prikazovanja.

Torek, 12. svečana: Pust. — Sv. Humbert. — Sv. Evialija.

Sreda, 13. svečana: Pepelnica. — Sv. Katarina, devica. Pepelnico sredo se začne štiridesetdanski post. Duhovnik pepeli vernike, jim trosi blagoslovljeni pepel na čelo rekoč: »Spomni se človek, da si prah in da se boš v prah spremenil.« Pepel je iz ojkinih vej, ki so jih blagoslovili prejšnje leto na cvetno nedeljo in pomeni minljivost vsega posvetnega, opominja na smrt.

Četrtek, 14. svečana: Sv. Valentin, mučenec. Pri nas ga zelo časte: ni malo cerkva posvečenih sv. Valentinu; tudi Tinetov hodi dosti po slovenski zemlji. Sv. Valentin je bil v umbriskem mestu Terno na Laškem. Bil je velik čudodelnik, ozdravil je bolnike, spreobračal pagane. L. 272 po Kr. je zahteval od njega rimski senat, naj se odpove Križanemu. Valentin odgovori: »Vi se odpovejte malikom in verujte v Jezusa Kristusa, da vas ne obsodi v večni ogenj!« Razsrjeni Rimljani so ga obglavili. 14. svečana leta 272. je prejel smrtni udarec za Kristusa.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Fellerjev blagodejni, bolečine lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn.

ELSA-FLUID

za razkrajanje

izplakovanje grla.

12 steklenic franco 14 K 32 v. Lekarar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg 16 (Hrvatska). Nad 100,000 zahvalnih pisem.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 30. jan. 1918. 81, 11, 34, 73, 45.
Linc, 1. februarja 1918. 82, 14, 47, 53, 63.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. T. M. O.: Vlada mlinov ne bo zaprla, ker se je premislila, pač pa jih bo strože nadzirala. Zato Vaš dopis nima več pomena. — H. S.-k., Bosna: Obrnite se na občinskega načelnika in zahtevajte. Dvomimo pa zelo, če bode kaj opravili, kajti v Bosni so v tem oziru čudne razmere. — Iv. S. na V.: Priporočamo Vam naš mladinski list »Vrtec«, ki s priložo »Angelček« vred stane 7 K. Naroča se: Upravništvo Vrta, Ljubljana, Sv. Petra cesta (župnišče). — J. S. O.: Če je cenitev prenizka, zahtevajte pri sodišču novo. Glede drugega je pa najboljšo, da poprašate kakega advokata, ker stvar ni tako jasna. — M. U. S.: Po novi postavi imate pravico. Vložite prošnjo na okrajno glavarstvo in v slučaju neugodne rešitve vložite tekem 14 dni pritožbo na oblast, ki je razsodbo izdala. — M. V.: Bomo porabili ob priliki nekoliko okrajšano. — P. A. L.: Ne moremo vsega pri najboljši volji. — F. K. L., Sammelstelle, Udine: Sicer Vam pa ne svetujemo, ker menda niso najbolj ugodne razmere. — M. Sch.: Za druge nima nobene zanimivosti. — A. G. P.: Naredite prošnjo na okr. glavarstvo sedanjega bivališča vsaj do 31. marca. — Z. M.: Bo težko dobiti. Obrnite se na dež. kmetijsko šolo na Grmu ali na »Slov. Sadržaja«. — M. G. V.: Vložite prošnjo na okr. glavarstvo, pa je. — Roz. H. K. Št.: Velja isto, kot pri prejšnjem. — Dr. R. G.: V najkrajšem času bode uradno razglašeno glede vračanja beguncev. V Sv. Lucijo je dovoljen povratek pojojno. Obrnite se najprvo do pristojne begunske oblasti, da Vam preskrbi izkaznico in da Vas pouči o nadaljnjem. — Vojaških pozdravov moramo marsikaj izpustiti, ker so podpisani nečitljivi. — Vojaška pisma domačim ne priobčujemo, ker ni prostora. — Vsem naročnikom iskren pozdrav! Urednik.

SKRIVALNICA.

Kje je kupec?

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo. Da to krmilo živino, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri meša 2 krat na teden krmil. ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prasek. „Mastin“ paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poštne preplate. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zreli.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi košalnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvale in rabi „Mastin“.

Sijajno bodočnost

mno turške in nove srečke avstrijskega Rdečega križa vsled njihove vedno zvišujoče se cenarve vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobika znana čez

2107 **1,000.000 kron!**

Natančno poizniti z izeralnim načrtom razpošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Zvenlo

za sode. 1 kg 36 K, razpošilja po poštnem povzetju A. F. KREPEK, MARIBOR, Bismarck-straža 19. 322

Plačam ugodno vsako množino klanih, meter dolgih 320

bukovih drv

postavljenih na vagon Vaše postaje in prosim ponudbe na naslov: ALOJZIJ KOBAL, Postojna.

Konjsko žimo

vsako množino, kupuje MIHAEL MIHELIC, šteta v Ljubljani, Šelenburgova ulica štev. 1, nasprot kazine.

Srbež lišaji, garje, pege

in druge kožne bolezni odstrani naglo in sigurno Paratol-domače mazilo. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3-50, dvojno-velik lonček K 6-.-. Dalje Paratol-posipalni prasek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 škatlja K 2-50. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačju pri tvrtki Lekarja M. Kleina Paratol-Werke, Budapešt VII-10. Rózsi ut. 21.

Izboren nadomestek mila

„Dob Hygiene“

vporaben za vsako vrsto pranje mesa maščobnece mila, prekaša po kakovosti vse podobne izdelke 1 zaboj ca 10 kg 250 k. sev na frankov, K 35.- Vzorec 5 kg K 7.- franko po poizetju. — Dom. podjetje Bekera, Solince, Češko.

!! Agitirajte za „Domoluba“ !!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med vasom zgrade. 2. vse premično blago, mobilije, poljski orodje, stroje, živino, zvonove in enako. 3. vse poljske pričetke, žita in krmno. 4. zvonove proti preletu. 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma dokizetje in druge kombinacije in proti nezgodam, vaskovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za določeno nižjovetrisko zavarovalnico, od katere ima tudi deležni odnor krajnski podružnico.

Varnostni zaktič in učetine, ki so znane 1. 1915 K 783 306 20, so poskočile koncem 1. 1918 na K 906.828-91.

Toda, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastele zaktič.

Ponudbe in poizniti čaje ravnanstve, glavno poverništvo v Celju in na Frosoku kakor tudi po vseh tarah nastavljeni poverjeniki.

! obojne otroke samih. Ne pošiljate otroke samih. Ne pošiljate otroke samih.

1440 Ne pošiljate otroke samih. Ne pošiljate otroke samih.

500K
vam plačam ako Vam
ših kurja oves, uračav-
vite in trdo kože tokom
3 dni s korenino brez
toličin ne odpravi
RIA - NALSAM.
Cena lončka s jamstvom
nima pismom K 2:75, 3
lončki K 5:50, 6 lonč-
kov K 8:50.
Kemeny Kaschan
(Kassa) V., postoi predal
12.500 Ugrako.
100.000 zahvalnic.

Ženske lasse
zmeđene kupa-
nem po najvišji
ceni. Ze za 20
dkg po barvi in
dozini plačam
5-9 K. Sprav-
ljajte in pošljite
po pošilj vzorec.
Sinne samo 40
vis. Denar do-
bite takol. - V
zalogi imam le-
pe izdelane kite
9-30 K. Če že-
lite, pošljite mail
vzorec in cen-
no. Točna po-
strežba. Proda-
jam najboljše
barvilo za lasse
6 K. - **I. Svetec** izdeloval-
nica kit **Rudolfovo**, nasproti
rotovžm.

Ustanovljeno i. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg štev. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.348/40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %
Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

Čudovito šilo za šivanje le K 4'90

Nashe čudovilo ročno šilo za šivanje šiva tako
naolo prešivne vbode kot šivalni stroj. - Naj-
večja iznajdba, s katero more vsak sam krpiti in
šivati usnje, raztrgane čevlje, konjsko oremo,
kožlino, preproge, pokrivala za vozove, so-
tore klobučevino, plašče za kolesa vreče, plavno
in vsake drugo močno blago. Dobrota za roko-
delce, kmete in vojske. Neobhodno potrebno za
vsakogar. Trdna konstrukcija, zelo lahka uporaba,
jamstvo za porabnost. Mnogo pohvalnih pisem.
Cena komol šila s sukencem, 4 različni šivankami
in porabnim navodilom K 4.90, s kosi K 13.50.
5 kosov K 22.- Pošilja po povzetju, (na bojišče
proti pred plačil.) 124

M. Svoboda, Dunaj, III/2, Bressgasse 13-404.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir.
„rujavno mazilo“. Popolnoma brez duha,
ne maže. Poskusni lonček K 2:30 ve-
liki K 4.- porcija za rodbino K 11.- Za-
loga za Ljubljano in okolico: **Lekarna pri
zlatem elenu, Ljubljana, Marijin trg, 1520**

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

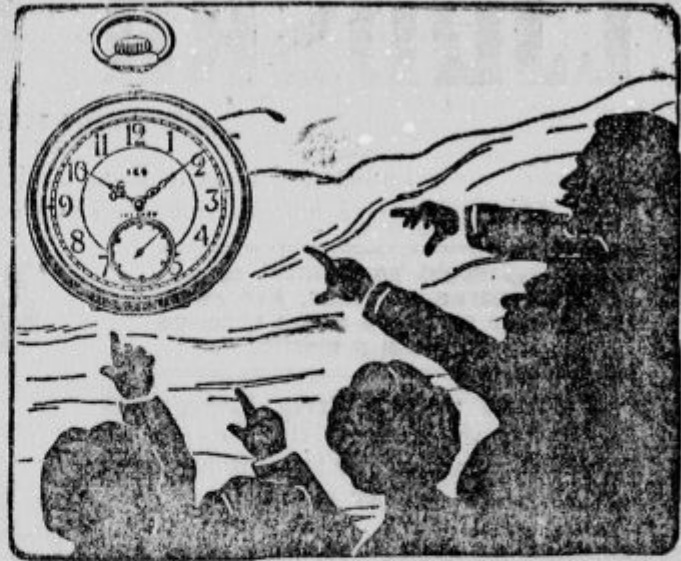
vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Kovinate ure	po K 22— 26— 32— 40— 60.—
Srebrne ure	po K 48— 54— 60— 70— 90— 100.—
Kovinate verižice	po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice	po K 160 280 480

Zlatnina in srebrnina v bogati izbi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštine prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznan.
Lastna protokolirana tovarna ur v Švicl.

Svetovna razpošiljalnica

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice. Svetovnoznan radi razpošiljenja dobrih ur. Nobene podružnice.

**Dobri brivski in
lasestrižni aparati**

1. a britev iz
srebro-jekla K
355, 4. 5. var-
nostni brivski
aparati, poniki,
K 3. 5. 20. „Per-
lekt“ s 6 rezili
K 10. 20. dvorez.
res. rezila lucaj
K 5. 6.
Lase-
strižni
K 11. 12.
Zamena dovolj e-
ni denar nazaj. Po-
šilje po povzetju ali
po odplačilu c. in kr.
dovora založ. J. H.
KONRAD, izvoz-
na turška, Brück
št. 1751, Češko. 112

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vas
stane glavni ce-
nik, ki so dopol-
nje na rabstvo
brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad

c. in kr. dver. zal. Brück 1554 (Češko.)

Nikei ali jekl. ure na sidro
K 6. 7. 8. Vojno-spomin.
nikli ali jekl. ure K 11. 12. 13.
armadne različ. ure in niklje
ali jekla K 12. Masiv. strojno
Roškot remont. ure s sidr.
K 19. 20. Budilke, stenske
ure v veliki izbiri po nizkih
cenah. Sletno pisмено jam-
stvo. - Pošilja po povzetju.
Zam. dovolj. ali denar nazaj.

Ročne mline

primerne za mletje vseh vrst žita prodaja:
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrova, Brücken-
gasse št. 13. 3374

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah tvrdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emsonka c. 2.

Čevljarске pomočnike

sprejme v delo

Vojna čevljarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram
primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod
za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele
stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno
zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure po-
poldne. 3245

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezdodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje ne doživljanje in
smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro-
ških dot, rentna in ljudska nezdodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj
in poštnine prosto. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1857

Proda se

majhna hiša

z vrtom in svinjakom. — Naslov pove iz prijazo-
sti uprava našega lista pod šte. 198.

Čudovit aparat za gatenje

pletenega in tkanega blaga, perila in platna.

Z našo izvrstno pripravo za
gatenje si obvarujete oči, pri-
lirnost čes in dosežete izprezno,
lepo izvršitev. Ta čudovita
priprava za gatenje je naj-
večji pripomoček za gatenje
nogavic in za vsak drug tkan
prečmet kakor za gatenje spod-
njih kril, miznih prirov, serviet,
rjuh, jagnovega perila, čielk itd.
ter se da vsak predmet silno
hitro, lepo, enakomerno po-
praviti, da izgleda kakor bi bilo
navočno tkano. Imamo mnogo
priljubljenih pisem. Cens. kompl. aparatu s lahko umljivo ilustr.
računsko K 650. Razprodaja po povzetju zaloga novosti
M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13—404.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi
Lorelei "tmi lasmi, ki sem jih dobila
po 14 mesečni rabi pomoče, ki sem
jo znašla sama. To je edino sred-
stvo proti izpadanju las, za njih rast
in negovanje, za ojačitev lasišča,
pri moških krepko pospešuje rast
brade, in že po kratki dobi daje lasem
in bradi naravni blesek in polnost,
in jih varuje pred prezgodnjim osive-
njem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem
svetu s poštnim povzetjem ali denar
nanrej iz tvornice, kamor je naslavljati
vsa stročila.

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštno položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvo ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

